

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ
Кафедра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

ФІНАНСОВИЙ РИНОК
Силабус навчальної дисципліни

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок
Освітня програма	Бакалавр фінансів, банківської справи та страхування
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма навчання	Денна
Рік підготовки, семестр	3 курс, 5 семестр
Обсяг дисципліни	4,0 кредитів ЄКТС / 120 годин, у тому числі, самостійної роботи – 106 години, лекційних – 8 годин, семінарських – 6 годин
Форма семестрового контролю	Екзамен
Мова викладання	Українська
Інформація про викладачів	Лекції, семінарські заняття, консультації: Алескерова Юлія Володимирівна – доктор економічних наук, професор кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку yu_aleskerova@univer.km.ua https://univer.km.ua/profile/aleskerova-yuliya-volodymyrivna Профілі у наукових базах даних: ORCID https://orcid.org/my-orcid?orcid=0000-0003-3072-4854 Google Scholar https://scholar.google.com.ua/citations?user=ZwA8Y-EAAAAJ&hl=uk&oi=ao Web of Science https://www.webofscience.com/wos/author/record/M-6099-2018 Scopus https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57221108688
Розміщення курсу	Google classroom «Фінансовий ринок»

	https://classroom.google.com/c/ODA2NDM4MjQ1MDAy?cjc=vjygy2ee
Консультації	Офлайн консультації: згідно із затвердженим розкладом; Онлайн консультації: за попередньою домовленістю електронною поштою та Google meet у робочі дні з 08.30 до 17.00; Консультації до екзамену: напередодні екзамену згідно із затвердженим розкладом.

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни

Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни	<p style="text-align: center;">Загальні компетентності</p> <p>ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 05. Навички використання інформаційних систем і комунікаційних технологій. ЗК 06. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні. ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p style="text-align: center;">Спеціальні компетентності</p> <p>СК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища. СК 02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури. СК 03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). СК 05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку. СК 11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.</p>
Програмні результати навчання	<p>ПР 04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування. ПР 05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові, фондові ринки, банківська система та страхування). ПР 07. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. ПР 10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати</p>

	<p>необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.</p> <p>ПР 16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПР 18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.</p> <p>ПР 19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.</p> <p>ПР 20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.</p>
Місце дисципліни в логічній схемі	Знання цієї навчальної дисципліни слугуватимуть базою для подальшого вивчення дисципліни Банківська система; Страхування; Фондовий ринок.
Зміст навчальної дисципліни	<p>Тема 1. Фінансовий ринок: суть, функції та роль в економіці.</p> <p>Тема 2. Регулювання фінансового ринку.</p> <p>Тема 3. Ринок фінансових послуг та його роль в економіці. Фінансові посередники.</p> <p>Тема 4. Грошовий ринок. Валютний ринок.</p> <p>Тема 5. Фондовий ринок.</p> <p>Тема 6. Цінні папери як головний інструмент фінансового ринку.</p> <p>Тема 7. Фондова біржа та біржові операції.</p> <p>Тема 8. Інфраструктура та державне регулювання фінансового ринку.</p>
	<p style="text-align: center;">7.1. Основні джерела</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Алескерова Ю.В. Фінансовий ринок. Підручник. Хмельницький. 2019. 384с. 2. Алескерова Ю. В., Салькова І. Ю., Федоришина Л. І. Страхувальний менеджмент. підручник. Вінниця : ВНАУ, 2019. 295 с. 3. Аранчій В. І., Остапенко О. М., Остапенко Т. М.. Страхувальний менеджмент: навч. посіб. Полтава: ПДАА, 2018. 252 с. 4. Білик О. І, Савчин О.І. Страхувальний менеджмент: навч. посіб. Львів : Львівська політехніка, 2019. 304 с. 5. Зянько В. В., Єпіфанова І. Ю., Мельничук Д. П. Міжнародні розрахунки і валютні операції: навч. посіб. Вінниця : ВНТУ, 2021. 106 с. 6. Ковернінська Ю. В., Онишко С. В., Паєнтко Т. В. Фінансове посередництво: навч. посіб. Ірпінь : УДФСУ, 2020. 238 с. 7. Мельник Т.А. Сибірцев В.В. Страхування: навч. Посібник. Кропивницький: ПП «Ексклюзив Систем», 2022. 307 с. 8. Плиса В.Й. Страхування: підручник, 2-ге вид, виправлене й доповнене. Київ: Каравела, 2019. 512 с. 9. Трусова Н.В. Фінансовий ринок: навч. посіб. Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2021. 236 с. 10. Федішин М.П., Попова Л.В., Кучерівська С.С. Фінанси страхових організацій: у схемах і таблицях: навч. посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича, 2023, 228 с 11. Ваніна Н.М. Ринок цінних паперів. Практикум.:навч.посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2025. 144 с. 12. Горбач Л.М. Страхування: підручник. Київ: Кондор, 2025. 544 с.
Рекомендовані джерела для вивчення навчальної дисципліни	

13. **Нові вектори розвитку страхового ринку України: монографія.** Кер.авт. колективу д.е.н., проф. Козьменко О.В. Суми: Університетська книга. 2025. 317 с.

7.2. Допоміжні джерела

1. Aleskerova Y., Dumchuk A., Kartushova A. Activities of insurance companies in wartime. *Причорноморські економічні студії*. 2024. Вип.88. С.7-11. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.88-1>.
2. Aleskerova Y., Nykytiuk O., Matviichuk D. Financial and marketing aspects of the insurance market of Ukraine during the period of martial law. *Інфраструктура ринку*. 2024. Вип. 80. С. 74-78. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct80-13>
3. Aleskerova Yu., Fedoryshyna L. Analysis of the financial market of Ukraine during a period of instability. *Інфраструктура ринку*. 2025. Вип. 85. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct84-18>.
4. Aleskerova Yu., Fedoryshyna L. Analysis and efficiency of modern payment systems and directions for improvement of payment systems in the financial market of Ukraine. *Причорноморські економічні студії*. 2025. Вип. 94. С. 89-96. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.94-13>.
5. Aleskerova Yu., Fedoryshyna L. Analysis of the development of health insurance in Ukraine: current challenges. *Інфраструктура ринку*. 2025. Вип.86. С.58-63. DOI: <https://doi.org/10.32782/infrastruct86-10>.
6. Aleskerova Yu., Fedoryshyna L. Analysis of the agricultural insurance market in Ukraine during wartime. *Причорноморські економічні студії*. 2025. Вип. 95. С.109-115. DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.95-15>.
7. Martseniuk O.V. Insurance medicine and medical insurance in the system of social protection of the population. In: *Financial mechanism in the system of economic vectors of development of Ukraine* : Scientific monograph. Riga, Latvia : Baltija Publishing. 2023. P. 169-191. ISBN: 978-9934-26-291-3 DOI: <https://10.30525/978-9934-26-291-3>.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
2. Державна науково-технічна бібліотека України. URL: <http://gntb.gov.ua/ua/>
3. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. Дія. Цифрова освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/login>
5. Євростат. URL: <https://ec.europa.eu/eurostat>
6. Кабінет Міністрів України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>
7. Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua/>
8. Міністерство економіки України. URL: <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>
9. Міністерство освіти і науки України. URL: <http://mon.gov.ua>
10. Міністерство фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua> .
11. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL : <http://www.nbuv.gov.ua>

	<p>12. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: https://www.nssmc.gov.ua/</p> <p>13. Національний банк України. URL: http://www.bank.gov.ua</p> <p>14. Національний репозитарій академічних текстів. URL: https://nrat.ukrintei.ua/</p> <p>15. Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР). URL: https://data.oecd.org/.</p> <p>16. Офіс Президента України. URL: http://www.president.gov.ua</p> <p>17. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку. URL: http://www.nssmc.gov.ua</p> <p>18. Офіційний сайт Ліги страхових організацій України. URL: http://uainsur.com</p> <p>19. uainsur.com</p> <p>20. Онлайн-журнал Ліги страхових організацій України «Форіншурер». URL: https://forinsurer.com</p> <p>21. Хмельницька міська рада. URL: http://www.khmelnysky.com/</p> <p>22. Хмельницька обласна державна адміністрація. URL: http://www.adm.km.ua/</p> <p>23. Хмельницька обласна рада. URL: http://km-oblrada.gov.ua/</p> <p>24. Хмельницька обласна універсальна наукова бібліотека. URL: http://www.ounb.km.ua/</p> <p>25. Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова. URL: http://www.univer.km.ua/</p>
--	--

Навчальний контент

	№ теми	Назва теми	Кількість годин					
			Денна форма навчання					
			у тому числі					
			Усього	Лекції	Сем. (прак).	Лабор.	Ін.зав.	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	
Тематичний план навчальної дисципліни	1.	Тема 1. Фінансовий ринок: суть, функції та роль в економіці	15	1	1	-	-	13
	2.	Тема 2. Регулювання фінансового ринку	15	1	1	-	-	13
	3.	Тема 3. Ринок фінансових послуг та його роль в економіці. Фінансові посередники	15	1	1	-	-	13
	4.	Тема 4. Грошовий ринок. Валютний ринок	15	1	1	-	-	13
	5.	Тема 5. Фондовий ринок	15	1	1	-	-	13

	<table border="1"> <tbody> <tr> <td data-bbox="438 161 528 309">6.</td> <td data-bbox="528 161 874 309">Тема 6. Цінні папери як головний інструмент фінансового ринку</td> <td data-bbox="874 161 975 309">15</td> <td data-bbox="975 161 1064 309">1</td> <td data-bbox="1064 161 1153 309">1</td> <td data-bbox="1153 161 1243 309">-</td> <td data-bbox="1243 161 1332 309">-</td> <td data-bbox="1332 161 1482 309">13</td> </tr> <tr> <td data-bbox="438 309 528 376">7.</td> <td data-bbox="528 309 874 376">Тема 7. Фондова біржа та біржові операції</td> <td data-bbox="874 309 975 376">15</td> <td data-bbox="975 309 1064 376">1</td> <td data-bbox="1064 309 1153 376">0</td> <td data-bbox="1153 309 1243 376">-</td> <td data-bbox="1243 309 1332 376">-</td> <td data-bbox="1332 309 1482 376">14</td> </tr> <tr> <td data-bbox="438 376 528 524">8.</td> <td data-bbox="528 376 874 524">Тема 8. Інфраструктура та державне регулювання фінансового ринку</td> <td data-bbox="874 376 975 524">15</td> <td data-bbox="975 376 1064 524">1</td> <td data-bbox="1064 376 1153 524">0</td> <td data-bbox="1153 376 1243 524">-</td> <td data-bbox="1243 376 1332 524">-</td> <td data-bbox="1332 376 1482 524">14</td> </tr> <tr> <td data-bbox="438 524 528 560"></td> <td data-bbox="528 524 874 560">Всього годин:</td> <td data-bbox="874 524 975 560">120</td> <td data-bbox="975 524 1064 560">8</td> <td data-bbox="1064 524 1153 560">6</td> <td data-bbox="1153 524 1243 560">-</td> <td data-bbox="1243 524 1332 560">-</td> <td data-bbox="1332 524 1482 560">106</td> </tr> </tbody> </table>	6.	Тема 6. Цінні папери як головний інструмент фінансового ринку	15	1	1	-	-	13	7.	Тема 7. Фондова біржа та біржові операції	15	1	0	-	-	14	8.	Тема 8. Інфраструктура та державне регулювання фінансового ринку	15	1	0	-	-	14		Всього годин:	120	8	6	-	-	106
6.	Тема 6. Цінні папери як головний інструмент фінансового ринку	15	1	1	-	-	13																										
7.	Тема 7. Фондова біржа та біржові операції	15	1	0	-	-	14																										
8.	Тема 8. Інфраструктура та державне регулювання фінансового ринку	15	1	0	-	-	14																										
	Всього годин:	120	8	6	-	-	106																										
<p>Методи навчання та форми поточного контролю</p>	<p>Під час лекційних занять застосовуються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) традиційний усний виклад змісту теми; 2) створення проблемних ситуацій; 3) слайдова презентація; 4) експрес-опитування, діалог, дискусія, вікторина Kahoot; 5) методи активного слухання та методи зворотного зв'язку. <p>На семінарських заняттях застосовуються:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) дискусійне обговорення проблемних питань; 2) вирішення ситуаційних завдань та кейсів із застосуванням сучасних інформаційних технологій; 3) методи активного слухання, диференціації та методи рефлексії. <p>Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни може проводитися у формах:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) усне або електронне (у тому числі тестове) бліц-опитування студентів щодо засвоєння матеріалу; 2) усне або електронне (у тому числі тестове) опитування на семінарських заняттях; 3) виконання практичних завдань із застосуванням сучасних інформаційних технологій; 4) захист підготовленої презентації. 																																
<p>Лекційні заняття</p>	<p align="center">Лекційне заняття 1</p> <p align="center">Тема 1. Фінансовий ринок: суть, функції та роль в економіці</p> <p align="center">Питання лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність фінансового ринку та його місце в економічній системі держави. 2. Історичні передумови виникнення фінансового ринку та етапи його розвитку. 3. Предмет, мета і завдання дисципліни «Фінансовий ринок». 4. Суб'єкти та об'єкти фінансового ринку. 5. Фінансові інструменти та економічна і правова природа цінних паперів. 6. Функції фінансового ринку, рух фінансових потоків і його роль в економічному зростанні. <p align="center">Тема 2. Регулювання фінансового ринку</p> <p align="center">Питання лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність регулювання фінансового ринку як складової економічної політики держави. 2. Принципи, напрями та рівні регулювання фінансового ринку. 3. Форми і методи державного регулювання фінансового ринку. 																																

4. Система державного регулювання фінансового ринку України.
5. Важелі та інструменти державного впливу.
6. Фінансовий нагляд і контроль.
7. Сучасні виклики регулювання фінансового ринку в умовах глобалізації та цифровізації.

Лекційне заняття 1

Тема 3. Ринок фінансових послуг та фінансові посередники

Питання лекції

1. Ринок фінансових послуг у фінансовій системі держави.
2. Фінансові послуги як об'єкт купівлі-продажу та їх класифікація.
3. Сутність фінансового посередництва та причини його виникнення.
4. Функції фінансових посередників.
5. Банківська система як ключовий сегмент ринку фінансових послуг.
6. Центральний банк, комерційні банки та небанківські фінансові установи.
7. Страхові компанії та депозитарно-клірингова інфраструктура.
8. Сучасні тенденції розвитку ринку фінансових послуг.

Тема 4. Грошовий ринок та валютний ринок

Питання лекції

1. Грошовий ринок та його функціонування в умовах воєнного стану.
2. Роль центрального банку у забезпеченні грошової стабільності.
3. Попит і пропозиція грошей, рівновага грошового ринку.
4. Процентна політика держави в умовах війни.
5. Валютний ринок та особливості його функціонування.
6. Валютні обмеження, валютні операції та хеджування валютних ризиків.
7. Вплив міжнародної фінансової допомоги.
8. Стійкість грошового та валютного ринків як фактор економічної безпеки.

Лекційне заняття 3

Тема 5. Фондовий ринок

Питання лекції

1. Фондовий ринок у фінансовій системі держави.
2. Принципи функціонування фондового ринку.
3. Структура та класифікація фондового ринку.
4. Первинний і вторинний ринки цінних паперів.
5. Акції та облігації як основні інструменти фондового ринку.
6. Професійні учасники фондового ринку.
7. Аналіз фондового ринку та інвестиційні ризики.
8. Сучасні тенденції розвитку фондового ринку.

Тема 6. Цінні папери як головний інструмент фінансового ринку

Питання лекції

1. Цінні папери як економічна та фінансова категорія.
2. Функції цінних паперів у фінансовій системі.
3. Фінансові активи та їх класифікація.
4. Пайові та боргові фінансові інструменти.
5. Акції, облігації та їх доходність.
6. Похідні, гібридні фінансові інструменти.
7. Векселі, чеки та банківські акцепти.
8. Ринок цінних паперів України: проблеми та перспективи.

Лекційне заняття 4

Тема 7. Фондова біржа та біржові операції

	<p style="text-align: center;">Питання лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фондова біржа як організований сегмент фондового ринку. 2. Функції та економічне призначення фондової біржі. 3. Види фондових бірж і моделі біржової торгівлі. 4. Біржові операції та біржові угоди. 5. Лістинг і вимоги до емітентів. 6. Котирування цінних паперів. 7. Маркет-мейкери та ліквідність ринку. 8. Фондові індекси та роль бірж у розвитку економіки. <p>Тема 8. Інфраструктура та державне регулювання фінансового ринку</p> <p style="text-align: center;">Питання лекції</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інфраструктура фінансового ринку та історія її розвитку в Україні. 2. Склад, структура та суб'єкти інфраструктури фінансового ринку. 3. Банки, фондові біржі та торговельні системи. 4. Депозитарні та клірингові установи. 5. Рейтингові агентства та інформаційні системи. 6. Державне регулювання та саморегулювання фінансового ринку України. 7. Сучасні виклики розвитку інфраструктури фінансового ринку.
<p style="text-align: center;">Семінарські заняття</p>	<p>Семінарське заняття 1</p> <p>Тема 1. Фінансовий ринок: суть, функції та роль в економіці</p> <p>Питання для усного опитування та дискусії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність фінансового ринку та його місце в економічній системі держави. 2. Фінансовий ринок як елемент фінансової системи. 3. Історичні передумови виникнення та етапи розвитку фінансового ринку. 4. Рух фінансових потоків та перерозподіл фінансових ресурсів в економіці. 5. Взаємозв'язок фінансового ринку з реальним сектором економіки. 6. Функції фінансового ринку та їх значення. 7. Роль фінансового ринку в економічному зростанні та інтеграції у світову фінансову систему. <p style="text-align: center;">Методи навчання та форми поточного контролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. дискусійне обговорення – 2 бали 2. тестові завдання (Google Form / Kahoot) – 3 бали <p style="text-align: center;">Семінарське заняття 2</p> <p>Теми 2–4. Регулювання фінансового ринку. Ринок фінансових послуг. Грошовий і валютний ринки</p> <p style="text-align: center;">Питання для усного опитування та дискусії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність, принципи та напрями регулювання фінансового ринку. 2. Система державного регулювання фінансового ринку України. 3. Важелі, інструменти, фінансовий нагляд і контроль. 4. Ринок фінансових послуг у фінансовій системі держави. 5. Фінансове посередництво та роль фінансових посередників. 6. Банківська система, небанківські фінансові установи та страхові компанії. 7. Грошовий ринок, попит і пропозиція грошей, процентна політика. 8. Валютний ринок, валютні обмеження та хеджування валютних ризиків.

	<p>9. Вплив міжнародної фінансової допомоги та сучасні виклики фінансової стабільності.</p> <p>Методи навчання та форми поточного контролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. дискусійне обговорення – 2 бали 2. письмова / тестова робота – 2 бали 3. обговорення результатів самостійної роботи – 1 бал <p style="text-align: center;">Семінарське заняття 3</p> <p style="text-align: center;">Теми 5–8. Фондовий ринок. Цінні папери. Фондова біржа. Інфраструктура фінансового ринку</p> <p style="text-align: center;">Питання для усного опитування та дискусії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Фондовий ринок у фінансовій системі держави та принципи його функціонування. 2. Первинний і вторинний ринки цінних паперів. 3. Акції та облігації як основні інструменти фондового ринку. 4. Професійні учасники фондового ринку та інвестиційні ризики. 5. Фондова біржа, біржові операції, лістинг і котирування. 6. Фондові індекси, маркет-мейкери та ліквідність ринку. 7. Інфраструктура фінансового ринку: банки, біржі, торговельні системи. 8. Депозитарні, клірингові установи, рейтингові агентства. 9. Державне регулювання та саморегулювання фінансового ринку України. 10. Сучасні виклики розвитку фінансового ринку. <p>Методи навчання та форми поточного контролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. робота в командах – 2 бали 2. тестові завдання – 2 бали 3. рефлексія / підсумкове обговорення – 1 бал 																								
<p>Самостійна робота студентів</p>	<p style="text-align: center;">Тема 1. Фінансовий ринок: суть, функції та роль в економіці</p> <p>Завдання 1. Дослідити роль фінансового ринку в економіці обраної країни (Україна або країна ЄС) – 2 бали.</p> <p>Методичні рекомендації.</p> <p>Опрацювати навчальну та статистичну літературу. Проаналізувати вплив фінансового ринку на економічне зростання, інвестиційну активність і зайнятість. Результати подати у вигляді таблиці.</p> <p style="text-align: center;">Таблиця 1 – Показники розвитку фінансового ринку</p> <table border="1" data-bbox="440 1496 1482 1760"> <thead> <tr> <th>Показники</th> <th>2020</th> <th>2021</th> <th>2022</th> <th>2023</th> <th>2024</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Обсяг фінансових активів</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Інвестиції в економіку</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Кредитування</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p style="text-align: center;">Тема 2. Регулювання фінансового ринку</p> <p>Завдання 2. Проаналізувати систему державного регулювання фінансового ринку в Україні – 3 бали.</p> <p>Методичні рекомендації.</p> <p>Ознайомитися з нормативно-правовими актами. Визначити основні регуляторні органи та їх функції.</p> <p>Таблиця 2 – Органи регулювання фінансового ринку</p>	Показники	2020	2021	2022	2023	2024	Обсяг фінансових активів						Інвестиції в економіку						Кредитування					
Показники	2020	2021	2022	2023	2024																				
Обсяг фінансових активів																									
Інвестиції в економіку																									
Кредитування																									

Орган	Сфера регулювання	Основні функції

Тема 3. Ринок фінансових послуг та його роль в економіці. Фінансові посередники

Завдання 3. Дослідити діяльність фінансових посередників в Україні – 2 бали.

Методичні рекомендації.

Проаналізувати роль банківських і небанківських фінансових установ у мобілізації фінансових ресурсів.

Таблиця 3 – Фінансові посередники

Вид посередника	Основні послуги	Частка на ринку

Тема 4. Грошовий ринок. Валютний ринок

Завдання 4. Проаналізувати динаміку грошового та валютного ринку України – 2 бали.

Методичні рекомендації.

Використати дані НБУ. Проаналізувати зміну процентних ставок і валютного курсу.

Таблиця 4 – Показники грошового та валютного ринку

Показники	2020	2021	2022	2023	2024
Облікова ставка НБУ					
Курс гривні					

Тема 5. Фондовий ринок

Завдання 5. Дослідити розвиток фондового ринку України або іншої країни – 2 бали.

Методичні рекомендації.

Проаналізувати обсяги торгів, кількість емітентів і основні тенденції.

Таблиця 5 – Показники фондового ринку

Показники	2020	2021	2022	2023	2024
Обсяг біржових торгів					
Кількість емітентів					

Тема 6. Цінні папери як головний інструмент фінансового ринку

Завдання 6. Проаналізувати структуру ринку цінних паперів – 3 бали.

Методичні рекомендації.

Визначити частку акцій, облігацій та інших інструментів.

Таблиця 6 – Структура ринку цінних паперів

Вид цінних паперів	Частка, %
Акції	
Облігації	
Інші	

Тема 7. Фондова біржа та біржові операції

<p>Завдання 7. Охарактеризувати діяльність однієї фондової біржі – 3 бали. Методичні рекомендації. Проаналізувати функції біржі, основні операції та індекси. Таблиця 7 – Характеристика фондової біржі</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Показники</th> <th>Значення</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Назва біржі</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Основні індекси</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Обсяг торгів</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Тема 8. Інфраструктура та державне регулювання фінансового ринку Завдання 8. Дослідити інфраструктуру фінансового ринку України – 3 бали. Методичні рекомендації. Охарактеризувати роль депозитаріїв, клірингових установ та інформаційних систем. Таблиця 8 – Інфраструктура фінансового ринку</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Елемент</th> <th>Функції</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Депозитарій</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Клірингова установа</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Регулятор</td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Показники	Значення	Назва біржі		Основні індекси		Обсяг торгів		Елемент	Функції	Депозитарій		Клірингова установа		Регулятор	
	Показники	Значення														
	Назва біржі															
	Основні індекси															
	Обсяг торгів															
	Елемент	Функції														
	Депозитарій															
	Клірингова установа															
	Регулятор															

Політика та контроль

Політика щодо дедлайнів та здобуття балів за пропущені заняття	<p>Перескладання лекцій та семінарських занять відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р. № 523/25 (https://surl.li/liuxqd) (у новій редакції).</p> <p>Перескладання лекції: виконання завдання за темою пропущеної лекції. Перескладання семінарських занять: усне опитування по питаннях семінару.</p>
Підсумковий контроль	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття фінансового ринку та його економічна сутність. 2. Передумови виникнення та розвитку фінансового ринку. 3. Основні функції фінансового ринку. 4. Роль фінансового ринку в економічному розвитку держави. 5. Структура фінансового ринку. 6. Суб'єкти фінансового ринку. 7. Об'єкти фінансового ринку. 8. Принципи функціонування фінансового ринку. 9. Взаємозв'язок фінансового ринку з фінансовою системою країни. 10. Значення фінансового ринку для перерозподілу капіталу. 11. Необхідність регулювання фінансового ринку. 12. Цілі державного регулювання фінансового ринку. 13. Завдання державного регулювання фінансового ринку. 14. Форми державного регулювання фінансового ринку.

15. Методи прямого регулювання фінансового ринку.
16. Методи непрямого регулювання фінансового ринку.
17. Нормативно-правове забезпечення фінансового ринку.
18. Органи державного регулювання фінансового ринку в Україні.
19. Саморегулівні організації та їх роль.
20. Державний фінансовий контроль і нагляд.
21. Поняття ринку фінансових послуг.
22. Основні сегменти ринку фінансових послуг.
23. Види фінансових послуг.
24. Роль ринку фінансових послуг в економіці.
25. Поняття фінансового посередництва.
26. Функції фінансових посередників.
27. Класифікація фінансових посередників.
28. Банківські фінансові посередники.
29. Небанківські фінансові посередники.
30. Значення фінансових посередників для мобілізації заощаджень.
31. Сутність та призначення грошового ринку.
32. Структура грошового ринку.
33. Інструменти грошового ринку.
34. Попит і пропозиція на грошовому ринку.
35. Процентна ставка та її економічна роль.
36. Центральний банк як учасник грошового ринку.
37. Поняття валютного ринку.
38. Структура валютного ринку.
39. Учасники валютного ринку.
40. Валютні операції та їх класифікація.
41. Валютний курс і чинники його формування.
42. Режими валютного курсу.
43. Поняття фондового ринку та його функції.
44. Значення фондового ринку в економіці.
45. Структура фондового ринку.
46. Первинний фондовий ринок та його особливості.
47. Вторинний фондовий ринок та його роль.
48. Учасники фондового ринку.
49. Інституційні інвестори на фондовому ринку.
50. Інвестиційна діяльність на фондовому ринку.
51. Ризики на фондовому ринку.
52. Поняття цінних паперів та їх економічна сутність.
53. Основні властивості цінних паперів.
54. Класифікація цінних паперів.
55. Акції: сутність та види.
56. Облігації: характеристика та класифікація.
57. Державні цінні папери.
58. Корпоративні цінні папери.
59. Похідні фінансові інструменти.
60. Роль цінних паперів у перерозподілі фінансових ресурсів.
61. Поняття фондової біржі.
62. Функції фондової біржі.
63. Організаційна структура фондової біржі.
64. Учасники біржової торгівлі.
65. Біржові операції з цінними паперами.
66. Біржові та позабіржові ринки.

	<p>67. Лістинг і делістинг цінних паперів.</p> <p>68. Біржові індекси та їх значення.</p> <p>69. Роль фондових бірж у розвитку фінансового ринку.</p> <p>70. Поняття інфраструктури фінансового ринку.</p> <p>71. Основні елементи інфраструктури фінансового ринку.</p> <p>72. Роль депозитарних установ.</p> <p>73. Клірингові та розрахункові системи.</p> <p>74. Інформаційне забезпечення фінансового ринку.</p> <p>75. Ліцензування діяльності на фінансовому ринку.</p> <p>76. Захист прав інвесторів.</p> <p>77. Фінансова стабільність та її забезпечення.</p> <p>78. Фінансові кризи та їх вплив на фінансовий ринок.</p> <p>79. Антикризове регулювання фінансового ринку.</p> <p>80. Вплив глобалізації на фінансовий ринок.</p> <p>81. Інтеграція України у світові фінансові ринки.</p> <p>82. Сучасні тенденції розвитку фінансового ринку.</p> <p>83. Цифровізація фінансового ринку.</p> <p>84. Фінтех-компанії та їх роль.</p> <p>85. Роль фінансової грамотності населення.</p> <p>86. Проблеми розвитку фінансового ринку України.</p> <p>87. Перспективи розвитку фінансового ринку України.</p> <p>88. Етичні аспекти функціонування фінансового ринку.</p> <p>89. Значення прозорості на фінансовому ринку.</p> <p>90. Взаємодія держави та учасників фінансового ринку.</p>
<p>Критерії оцінювання</p>	<p>1. Положення про організацію освітнього процесу у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджене рішенням вченої ради від 29.08.2025 р., протокол №1, введене в дію наказом від 29.08.2025 р. № 523/25 (https://surl.li/liuxqd) (у новій редакції).</p> <p>2. Положення про систему рейтингового оцінювання результатів освітньої діяльності здобувачів вищої освіти у Хмельницькому університеті управління та права наказом від 19.02.2019 р. №74/19 (http://www.univer.km.ua/page/Polozhennya_ratings.pdf)</p> <p>Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:</p> <div style="text-align: center;"> <pre> graph TD A[Вивчення навчальної дисципліни] --> B[100 балів] B --> C[Очна (денна, вечірня) форма здобуття освіти] B --> D[Заочна форма здобуття освіти] C --> E[10 балів – за результатами навчання під час лекцій] C --> F[30 балів – за результатами навчання під час семінарських (практичних, ...)] D --> G[5 балів – за результатами навчання під час лекцій] D --> H[25 балів – за результатами навчання під час семінарських (практичних, ...)] </pre> </div>

Обсяг балів, здобутих здобувачем вищої освіти під час **лекцій** з навчальної дисципліни, визначається у пропорційному співвідношенні до кількості відвіданих лекцій. Загальна кількість балів визначається за формулою:

$$\sum_{л} = \Phi_{л} / \Pi_{л} \times \text{Мах}, \text{ де:}$$

$\sum_{л}$ – загальна кількість балів;

$\Phi_{л}$ – кількість фактично відвіданих лекцій;

$\Pi_{л}$ – планова кількість лекцій, визначена робочою програмою;

Мах – максимальна кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати за роботу на лекціях.

Кількість балів, здобутих здобувачем вищої освіти під час **семінарських** (практичних, лабораторних) занять з навчальної дисципліни, визначається за формулою:

$$\sum_{с} = (B_1 + B_2 + \dots + B_n) / n \times K, \text{ де:}$$

$\sum_{с}$ – загальна кількість балів;

B – кількість балів, отриманих на одному занятті;

n – кількість семінарських (практичних, лабораторних) занять, визначених робочою програмою;

K – коефіцієнт, який, як правило, дорівнює 7 (для денної форми здобуття освіти) або 6 (для заочної форми здобуття освіти).

Коефіцієнт K може бути іншим з урахуванням специфіки навчальної дисципліни.

За результатами семінарського (практичного, лабораторного) заняття здобувачеві вищої освіти до відповідного документа обліку успішності виставляється кількість балів від 0 до 5 числом, кратним 0,5, яку він отримав протягом заняття.

Критерії поточного оцінювання знань студентів наведені у п. 4.3.8. Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права.

Обсяг балів за **самостійну роботу** розподіляється пропорційно за виконання 9 письмових робіт (1 письмова робота по кожній темі). Залежно від їх обсягу та складності, студент може одержати не більше 4 балів. Загалом за виконання самостійної роботи студент денної форми навчання може одержати максимально 20 балів.

Перерозподіл балів, в межах максимально можливої кількості їх одержання за виконану самостійну роботу, наведено в табл. 1.

Таблиця 1. Розподіл балів для самостійної роботи

№ з/п	Алгоритм нарахування балів	Номер теми									Усього балів
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
1.	Максимальна кількість балів за одну письмову роботу з відповідної теми	2	3	2	2	2	2	2	3	2	20

	Усього балів	20
	<p>Семестрова оцінка із залікової навчальної дисципліни (за умови, що здобувачем за поточний контроль накопичено 36 і більше балів) обчислюється за формулою:</p> $\sum c = \text{Бпк} * 100 / 60, \text{ де:}$ <p>$\sum c$ – загальна кількість балів; Бпк – кількість балів, отриманих за поточний контроль.</p> <p>Здобувач освіти, який бажає отримати підсумковий бал вищий за розрахунковий (відповідно до зазначеної формули) із залікової навчальної дисципліни, має право скласти семестровий залік. У такому разі семестрова оцінка із залікової навчальної дисципліни обчислюється шляхом додавання накопичених здобувачем освіти балів з поточного та семестрового контролю.</p> <p>У разі отримання здобувачем вищої освіти на заліку підсумкової оцінки, що є нижчою ніж розрахункова, йому виставляється розрахункова оцінка.</p>	
Можливість визнання результатів неформальної освіти	<p>Здобувачу вищої освіти визнаються результати неформальної освіти за тематикою, пов'язаною з навчальною дисципліною, у порядку, визначеному Положенням про порядок визнання результатів навчання у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (https://surl.li/fxneax) (за умови наявності сертифікату).</p> <p>Здобувачу вищої освіти можуть визнаватись результати участі у: конкурсі, науково-практичній конференції, тренінгу, турнірі, брейн-рингу тощо. Кількість зарахованих балів залежить від тривалості та тематики заходу.</p>	
Політика академічної доброчесності	<p>Розділ «Академічна доброчесність» на сайті Університету http://univer.km.ua/page.php?pid=188</p>	
Політика врегулювання конфліктів	<p>Етичний кодекс Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, затверджений рішенням вченої ради університету 27 травня 2020 року, протокол № 9, введений в дію наказом від 27.05.2020 р. № 201/20 (http://univer.km.ua/doc/Etichniy_kodeks.pdf)</p>	
Зворотній зв'язок	<p>1. Під час аудиторних занять, консультацій. 2. За допомогою анкетування після завершення вивчення навчальної дисципліни, регулярних анкетувань студентів, що проводяться в університеті.</p>	

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

РОЗРОБНИК	профсор кафедри фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, доктор економічних наук, Юлія АЛЕСКЕРОВА
ГАРАНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	Завідувачка фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, кандидатка економічних наук, доцентка Алла КРУШИНСЬКА
СХВАЛЕНО	рішення кафедри фінансів, банківської справи, страхування та

фондового ринку 18 грудня 2025 року, протокол № 6.